

ΚΟΙΝΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ, ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΡΕΜΑΤΩΝ

Η τραγωδία της Μάνδρας και της Νέας Περάμου, στοίχισε τη ζωή σε 24 ανθρώπους και προκάλεσε ανυπολόγιστες υλικές καταστροφές στους κατοίκους της Δυτικής Αττικής. Στο όνομα της «αντιπλημμυρικής προστασίας» η Πολιτεία (Υπουργεία & Περιφέρειες) προχωράει με ταχύρυθμες διαδικασίες, έργα, που σε τίποτα δε διαφέρουν από την μέχρι τώρα καταστροφική πολιτική διαχείρισης των ρεμάτων (εγκιβωτισμοί, κάλυψη ρεμάτων, εκτροπές ποταμών και άλλες τέτοιες φαραωνικές παρεμβάσεις). Αυτή η λογική διαχείρισης σε συνδυασμό με την αλόγιστη οικιστική επέκταση οδήγησε σε εξαφάνιση της συντριπτικής πλειοψηφίας των «φυσικών» ρεμάτων, με αποτέλεσμα την ένταση των πλημμυρικών φαινομένων.

Παρακολουθώντας αυτή την αδιέξοδη και επικίνδυνη πολιτική να συνεχίζεται, οι παρακάτω υπογράφωντες φορείς, αποφασίσαμε να ενώσουμε τις δυνάμεις μας, με στόχο την αποτροπή νέων καταστροφικών παρεμβάσεων στα εναπομείναντα ρέματα και την ευρεία ενημέρωση των πολιτών για τις σύγχρονες, αποτελεσματικές και φιλικές προς το περιβάλλον μεθόδους διαχείρισης των ρεμάτων.

Τα αίτια των πλημμυρών και η αντιμετώπιση της Πολιτείας

Οι πλημμύρες είναι ένα φυσικό φαινόμενο. Οι καταστροφικές συνέπειες των πλημμυρών όμως, είναι κυρίως αποτέλεσμα διαχρονικών κυβερνητικών επιλογών στην Ελλάδα, που συνεχίζονται και από την σημερινή κυβέρνηση, και λιγότερο της κλιματικής αλλαγής. Επιλογών που καταστρέφουν το φυσικό περιβάλλον προς όφελος οικονομικών συμφερόντων. Είναι αποτέλεσμα της αποψίλωσης των δασών από τις πυρκαγιές, των «νόμιμων» ή παράνομων παρεμβάσεων στα ρέματα (κάλυψη ρεμάτων, εκτροπές, τσιμεντοποίηση, μπαζώματα κ.λπ.) και της συνεχούς οικιστικής επέκτασης και της κατασκευής μεγάλων έργων (π.χ. Αττική Οδός, Ολυμπιακές εγκαταστάσεις κ.α.) με υλικά αδιαπέρατα από το νερό. Υπουργεία και Περιφέρειες μοιάζει να μη διδάσκονται από τις επανειλημμένες αποτυχίες των μέχρι τώρα παρεμβάσεων στα ρέματα και στο όνομα της «αντιπλημμυρικής προστασίας» δρομολογούν έργα:

α/ Αντιπεριβαλλοντικά: Αποψιλώνουν ολοκληρωτικά τη βλάστηση σε παραρρεμάτιες περιοχές, που αποτελούν σημαντικότερα οικοσυστήματα και πνεύμονες πρασίνου και φυσικού κλιματισμού των πόλεων και της υπαίθρου. Στις πιο ακραίες περιπτώσεις εξαφανίζουν τα ρέματα σκεπάζοντάς τα και μετατρέποντάς τα σε αγωγούς ομβρίων υδάτων. Τα έργα αυτά έχουν καταστροφικές συνέπειες όχι μόνο στην πολύτιμη χλωρίδα και πανίδα των ρεμάτων, αλλά και στον υδροφόρο ορίζοντα, στη θάλασσα, στο μικροκλίμα και στα επίπεδα θορύβου των παρόχθιων περιοχών.

β/ Αναποτελεσματικά ως προς την αντιπλημμυρική προστασία: Η αποψίλωση της φυσικής βλάστησης και η επένδυση της κοίτης με τσιμέντα ή συρματοκιβώτια μειώνουν τη δυνατότητα απορρόφησης του νερού από το έδαφος και αυξάνουν την ταχύτητα του νερού και του όγκου των φερτών υλικών που φτάνουν στα πεδινά. Επιπλέον, δεν απαλλοτριώνονται οι κατασκευές εντός των πλημμυρικών οριογραμμών, συνεπώς

διατηρούνται οι στενώσεις στις κοίτες των ρεμάτων. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι η αύξηση του πλημμυρικού κινδύνου.

γ/ Δαπανηρά: Το κόστος αυτών των τεχνικών έργων, μαζί με το ετήσιο κόστος συντήρησής τους, ανέρχεται σε εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ. Με ασύγκριτα μικρότερο κόστος θα μπορούσαν να προστατευθούν τόσο οι ευάλωτοι σε πλημμύρες πληθυσμοί, όσο και το φυσικό περιβάλλον.

Αυτή την περίοδο, τέτοια έργα δρομολογούνται σε πολλά ρέματα, ανάμεσά τους σημαντικότερα ρέματα της Αττικής όπως το ρέμα Ποδονίφτη, το Μεγάλο Ρέμα Ραφήνας, το ρέμα Πικροδάφνης, το ρέμα Σαπφούς, κ.α. Εκτός του ότι σε κάποιες περιπτώσεις δεν δικαιολογούνται από πλευράς πλημμυρικού κινδύνου βάσει των Χαρτών Πλημμυρικής Επικινδυνότητας που δημοσίευσε η Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ), παραβιάζουν μια σειρά νομοθεσίες, όπως την Κοινοτική Οδηγία 2000/60/ΕΚ [ΦΕΚ 280/Α/9-12-2003] για περιβαλλοντικά φιλική διαχείριση των υδάτων, την Οδηγία 2007/60 [ΚΥΑ 31822/1542/Ε103, ΦΕΚ 1108/Β/21-07-2010] για την εκτίμηση και διαχείριση του πλημμυρικού κινδύνου κ.λπ. Μικρότερα, αλλά επίσης σημαντικά ρέματα βρίσκονται μόνιμα υπό απειλή τσιμεντοποίησης, μπαζώματος και ρύπανσης, όπως για παράδειγμα το ρέμα Μαύρου Βουνού Γραμματικού - Σέσι που απειλείται από τη λειτουργία των ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ.

Η σύγχρονη διεθνής προσέγγιση στο ζήτημα των ρεμάτων

Σε πολλές χώρες του κόσμου (π.χ. στις πόλεις Λος Άντζελες, Σεούλ, Άαρχους και σε πολλές ακόμη) ήδη εφαρμόζονται λύσεις που αντίκεινται στη λογική της τσιμεντοποίησης – εγκιβωτισμού και προωθούν την αποκάλυψη των κλειστών ρεμάτων (daylighting) και την οικομηχανική επέμβαση (bioengineering), δηλαδή ενισχύουν την επαναφορά των ρεμάτων/ποταμών στη φυσική τους μορφή. Χρειάζονται λύσεις μη εργολαβικής αντίληψης, που προσεγγίζουν την αντιπλημμυρική προστασία σε ολόκληρη την υδρολογική λεκάνη των ρεμάτων όπως:

- 1/ έργα ορεινής υδρονομίας (π.χ. φράγματα μικρής κλίμακας με φυσικά υλικά),
- 2/ αναδασώσεις,
- 3/ οριοθέτηση των ρεμάτων βάσει του πραγματικού πλημμυρικού τους κύματος και όχι βάσει των υπάρχοντων κατασκευών, με αντίστοιχη αύξηση των χώρων πρασίνου και δημιουργία παραρρεμάτων πάρκων ασφαλούς εκτόνωσης των υδάτων,
- 4/ απαλλοτριώσεις εντός των οριογραμμών και απομάκρυνση των οχλουσών χρήσεων,
- 5/ διάνοιξη φυσικών χωμάτων διατομών και σταθεροποίηση των πρανών με φυτεύσεις,
- 6/ διάνοιξη των «δέλτα» των εκβολών,
- 7/ χρήση υδατοπερατών υλικών σε δρόμους, πεζοδρόμους, πλατείες και δημιουργία λιμνοδεξαμενών συγκράτησης του νερού κ.λπ.

Τα σχέδια καταστροφής των ρεμάτων δεν πρέπει να περάσουν γιατί:

- Προστατεύοντας τα ρέματα, προστατεύουμε τις ζωές μας
- Προστατεύοντας το περιβάλλον, απομακρύνουμε τον κίνδυνο για νέες πλημμύρες
- Τα ρέματα και οι παραρρεμάτιες εκτάσεις είναι δημόσια περιουσία και κοινά αγαθά

Καλούμε όλους τους φορείς, κινήσεις και ευαισθητοποιημένους πολίτες που έχουν τους ίδιους στόχους, προβληματισμούς και ανησυχίες να δηλώσουν συμμετοχή και να ενώσουν τις δυνάμεις τους μαζί μας.

Συνυπογράφουν:

- Δασαμάρι S.O.S., ανεξάρτητη πρωτοβουλία πολιτών // dasamari.sos@gmail.com
- Δίκτυο Πολιτών για την διάσωση του ρέματος Πικροδάφνης // remarikrodafnis.SOS@gmail.com
- Δίκτυο Ριζοσπαστικής Οικολογίας // dro.adem@gmail.com
- Ελληνικό Δίκτυο ΦΙΛΟΙ της ΦΥΣΗΣ / Naturefriends Greece // naturefriendsgreece@gmail.com
- Εξωραϊστικός Σύλλογος Νηρέας Ραφήνας // nireasrafinas@gmail.com
- Επιτροπή Αγώνα Δήμου Μαραθώνα // damaskosdimitrios@gmail.com
- Κέντρο Βιωσιμότητας και Περιβαλλοντικής Προστασίας Β.Α. Αττικής // kazazaki@gmail.com
- Κίνηση για την Προστασία και Ανάδειξη του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας // megalorema@gmail.com
- Κι.Π.Η. - Κίνηση Πολιτών Ηλιούπολης // kin.pol.il@gmail.com
- Οικολογικό Δίκτυο // Oikologiko.Diktyo@gmail.com
- Περιβαλλοντικό Δίκτυο Αθήνας // audios@otenet.gr
- Περιβαλλοντικός Πολιτιστικός Ομίλος Αττικής (ΠΕΡΙ.ΠΟΛ.Ο.) // info@peripolo.gr
- ΠΟΔΟΝΙΦΤΗΣ [ένα ρε(ύ)μα κριτικής των καιρών και της δράσης] // rodo_niftis.press@gmail.com
- Ποδονίφτης SOS // ppanteloglou@gmail.com
- Πολιτιστικός Περιβαλλοντικός Σύλλογος Βαρνάβα // politistikosvarnava@gmail.com
- Ροή - Πολίτες Υπέρ των Ρεμάτων // info@remata.gr

- Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος και Ρευματίας Πεντέλης - Χαλανδρίου // sosrematia@gmail.com
- Φιλοπρόοδος Εξωραϊστικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Παραλίας Γραμματικού Αττικής – Σέσι «Ο Πάν» // syllogossesi@gmail.com
- Ciné Σχολειό (Πικέρμι) // simos.nikos@gmail.com
- Green it Up Again // greenitover@gmail.com

(Η λίστα υπογραφών παραμένει ανοιχτή).